

W roku szkolnym 2019/2020 Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Marii Grzegorzewskiej w Zielonej Górze podjęła wiele działań zmierzających do promocji czytelnictwa oraz rozwijania kompetencji czytelniczych dzieci i młodzieży. Część z nich wpisuje się w codzienną działalność Biblioteki. To między innymi: aktualizowane na bieżąco plansze okolicznościowe, na których zamieszczane są plakaty, zdjęcia czy artykuły na temat życia i twórczości pisarzy, zestawienia bibliograficzne; a także zakupy nowości z dziedziny czytelnictwa dzieci i młodzieży.

Promocja czytelnictwa ma miejsce również poprzez coroczne spotkania literackie. Zapraszamy wówczas wykładowców, przybliżających sylwetkę wybranego twórcy. Odbywa się to najczęściej w korelacji z ogłaszanym przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej rokiem danego pisarza, bądź ważnym wydarzeniem związanym z tą postacią. Warto wymienić kilka dotychczasowych: „Odkrywanie Tuwima”, „Sławomir Mrożek: o sobie, o nas”, „Pieśla i raje Marka Hłaski”, „Joseph Conrad – nasz współczesny”, „Sowie zagadki. Jak czytać wiersze Zbigniewa Herberta?”

5 grudnia 2019 r. odbyło się spotkanie literackie prezentujące sylwetkę i twórczy dorobek Olgi Tokarczuk. Literacki Nobel 2018 dla tej znakomitej pisarki „za wyobraźnię narracyjną, która z encyklopedyczną pasją prezentuje przekraczanie granic jako formę życia”, stanowił inspirację do promowania twórczości Olgi Tokarczuk. To kolejne przedsięwzięcie, integrujące entuzjastów literatury pięknej, wpisujące się w tradycję organizacji okolicznościowych spotkań literackich dla Lubuszan. Fascynujący wykład prof. dr hab. Anny Szóstak z Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego „Olgi Tokarczuk światy wyobrażone” pozwolił obecnym na głębszą refleksję nad bogactwem i różnorodnością twórczości noblistki, nad wędrówką jej bohaterów w poszukiwaniu sensów i znaczeń.

Z kolei 12 grudnia 2019 r. miłośnicy literatury polskiej zgromadzili się w Sali Wykładowej Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Marii Grzegorzewskiej w Zielonej Górze na spotkaniu literackim poświęconym burzliwym losom i sylwetce twórczej Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. Wielkość literatury autora „Innego świata”, będącej świadectwem cierpienia człowieka, któremu przyszło żyć w czasach totalitarnej przemocy, podkreśliła w swoim wystąpieniu prof. dr hab. Anna Szóstak. Wykład „Inny to ja. O prozie Gustawa Herlinga-Grudzińskiego”, zgromadził liczną grupę młodzieży z zielonogórskich szkół: I Liceum Ogólnokształcącego oraz II Liceum Ogólnokształcącego w Zielonej Górze. Nie zabrakło również mieszkańców miasta, wśród których odnotowujemy obecność stałych bywalców naszych spotkań literackich.

Do wszystkich zielonogórczan skierowaliśmy także propozycję udziału w ogólnopolskiej akcji społecznej Fundacji im. Zbigniewa Herberta „Podaruj wiersz”. Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Marii Grzegorzewskiej została ambasadorem tej wyjątkowej inicjatywy. Uczestnictwo w akcji polegało na wybraniu wiersza dla konkretnej osoby, przepisaniu go odręcznie na specjalnej karcie papeterii, a następnie podarowaniu tego ręcznie przepisanego utworu wybranej osobie. To niewątpliwie godna naśladownictwa postawa popularyzacji twórczości poetyckiej.

Okazją do zintensyfikowania naszych działań na rzecz upowszechniania czytelnictwa jest Tydzień Bibliotek w Polsce. XVII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek pod hasłem „Zasmakuj w bibliotece” uświetniliśmy wirtualną wystawą plakatową zawierającą zwycięskie prace,

promujące kolejne edycje obchodów, wyłonione w ramach corocznego konkursu organizowanego przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich.

Przedsięwzięciem, które na dobre wpisało się w krajobraz obchodów Tygodnia Bibliotek jest Festiwal Kulinarny. Niestety organizację tegorocznej edycji i szeregu innych imprez uniemożliwiły procedury bezpieczeństwa związane z wybuchem pandemii. Dlatego zaproponowaliśmy fotograficzne reminiscencje dotychczasowych festiwali w formie prezentacji multimedialnej na naszej stronie internetowej.

Inne, bardziej tradycyjne formy popularyzacji czytelnictwa, to lekcje w ramach edukacji czytelniczej i medialnej, które mają za zadanie, między innymi, zapoznanie z wartościowymi tekstami literackimi oraz rozbudzanie w młodych Lubuszanach czytelniczej pasji. Zajęcia prowadzone przez naszych nauczycieli, w PBW, w miejskich przedszkolach i szkołach, cieszyły się wzrastającą z roku na rok popularnością, a nasza oferta wciąż się poszerza. Część z nich prowadzona jest w oparciu o teatrzyk kamishibai, co dodatkowo uatrakcyjnia zajęcia.

Propagujemy również biblioterapeutyczną wartość literatury dziecięcej poprzez szereg lekcji o tym charakterze, w których, w tym roku szkolnym, uczestniczyły przedszkolaki i uczniowie młodszych klas szkół podstawowych. Warto wymienić przykładowe: „Słuchaj rodziców kaczorku! – zajęcia z wykorzystaniem bajki T. Buzzeo Kaczorek Gapuś”, „Kuferek pełen baśniowych fantazji z wykorzystaniem baśni Hansa Christiana Andersena”, „Dlaczego marzenia? Stań się jak motyl...” Biblioterapia jest dla nas dziedziną, którą staramy się wciąż zgłębiać, wdrażać i „zarażać” nią innych. Wspólnie z innymi nauczycielami tworzymy na terenie naszej Instytucji sieć współpracy i samokształcenia nauczycieli „Terapeutyczna wartość literatury – zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem biblioterapii”. Pomysłami na ciekawe inicjatywy czytelnicze dzielimy się także podczas spotkań „Sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli bibliotekarzy”.

Nauczyciele bibliotekarze z PBW występują także podczas posiedzeń rad pedagogicznych w placówkach oświatowych na terenie województwa, a także na zebraniach rodziców w celu aktywizacji dorosłych w rozwijanie zainteresowań czytelniczych u dzieci.

Naszą pasję do „zarażania” czytaniem eksponujemy również podczas corocznego Forum Bibliotek Szkolnych Województwa Lubuskiego. Ideą VI Forum Bibliotek Szkolnych Województwa Lubuskiego pn. „Książka pisana pikselami”, które odbyło się 22.10.2019 r., było zwrócenie uwagi nauczycieli bibliotekarzy na postępującą digitalizację bibliotecznych zbiorów, zasoby bibliotek wirtualnych oraz możliwości wykorzystywania nowoczesnych narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych do tworzenia z uczniami elektronicznych książeczek. Do korzystania z e-booków i audiobooków oraz eksplorowania bogactwa bibliotek cyfrowych zachęcała towarzysząca Forum – wystawa. Przy tej okazji warto podkreślić, że w dobie nauczania zdalnego przygotowaliśmy dla nauczycieli tablice wirtualne z hiperłączami, w tym zawierającą linki do wybranych bibliotek cyfrowych.

Promocja literatury pięknej i zachęcanie do sięgania po wystawione publikacje odbywa się też poprzez wystawy. Warto wspomnieć choćby o wrześniewej ekspozycji poświęconej autorom polskich nowel: Marii Konopnickiej, Elizy Orzeszkowej, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta, Henryka Rzewuskiego, Brunona Schulza, Henryka Sienkiewicza i Stefana Żeromskiego. Wystawa zorganizowana została w ramach Narodowego Czytania. Biblioteka

rocznie włącza się w akcję, której podstawowym celem jest popularyzacja czytelnictwa, zwrócenie uwagi na potrzebę dbałości o polszczyznę oraz wzmocnienie poczucia wspólnej tożsamości. We wrześniu 2019 roku, zachęcaliśmy odbiorców Narodowego Czytania do lektury ośmiu, wybranych przez Parę Prezydencką, nowel polskich.

Nie chcemy, aby naszym użytkownikom umknęły kolejne nabytki, dlatego dbamy o ekspozycję naszych nowości w Wypożyczalni i Czytelni, w tym również kanon aktualnych lektur szkolnych i pozycji z literatury pięknej. Recenzje rekomendowanych książek ze zbiorów PBW, można znaleźć w zakładce „Polecamy” na stronie www.pbw.zgora.pl, w czasopiśmie „Bibliotekarz Lubuski” oraz w audycjach radiowych z cyklu „News pedagogiczny” w Radiu Index.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Marii Grzegorzewskiej jest również orędownikiem szczytnej idei bookcrossingu. Od lat prowadzimy akcje uwalniania książek dla dorosłych czytelników oraz dla dzieci i młodzieży.

Skoro mowa o akcjach i kampaniach czytelniczych, nie sposób przeoczyć tych, których adresatami są dzieci i młodzież. W ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom” nauczyciele bibliotekarze odwiedzają szkoły i przedszkola, by czytać baśnie, bajki, legendy, opowiadania i wiersze.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Marii Grzegorzewskiej w Zielonej Górze zaangażowała się również w rozpropagowanie kampanii społecznej „Mała książka - wielki człowiek”, przypominającej o korzyściach wynikających ze wspólnego, rodzinnego czytania już od pierwszych miesięcy życia dziecka.

Z myślą o najmłodszych stworzyliśmy kącik czytelniczy. Kolorowy, zaopatrzony w bezpieczne dla dzieci sprzęty, „Kącik Małego Czytelnika”, to przestrzeń specjalnie wyznaczona dla małego dziecka, które towarzyszy dorosłym podczas odwiedzin w Bibliotece. Pocięchy naszych czytelników mogą więc ciekawie spędzić czas przy lekturze, udostępnionych w Kąciku popularnych książeczek dla dzieci. Część z nich pozyskaliśmy poprzez włączenie się w 2014 roku do programu akcji „Czytam sobie”, której celem jest pokazanie dzieciom, że samodzielne czytanie jest dobrą zabawą.

Stymulowanie zamiłowania do czytania wśród uczniów jest istotnym aspektem działalności współczesnych bibliotek, w tym również Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Marii Grzegorzewskiej. Świadczy o tym zaangażowanie w organizację Ogólnopolskiego Konkursu „Wielka Liga Czytelników” dla uczniów szkół podstawowych. Biblioteka w tym roku szkolnym po raz czwarty została współorganizatorem tego przedsięwzięcia, a trzeci raz pełniła funkcję Koordynatora Wojewódzkiego. Idea, która przyświeca organizatorom czyli Stowarzyszeniu Wielka Liga Czytelników, tworzenia społeczności aktywnych czytelników, propagowania mody na czytanie oraz promowanie kultury w rodzinach, doskonale wpisuje się w strategię promocji czytelnictwa przez PBW.

Stowarzyszenie Wielka Liga Czytelników to nie jedyny partner w naszej misji popularyzowania czytelnictwa. W ubiegłych latach podpisaliśmy porozumienie o partnerskiej współpracy z placówkami oświatowymi, między innymi w zakresie upowszechniania czytelnictwa, rozwijania kompetencji czytelniczych wśród dzieci oraz kształtowania postaw i wychowania do wartości.

Przykładem owocnej współpracy w tym zakresie może być pozyskanie ze Stowarzyszenia Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka bogato ilustrowanych książek, albumów i filmów DVD dla dzieci i młodzieży, które zasiły nasze zbiory i stanowią pomoc dydaktyczną dla nauczycieli zaangażowanych w upowszechnianie czytelnictwa wśród młodych Lubuszan. W kolejnym roku szkolnym planujemy następne oraz kontynuację przedsięwzięć, zmierzających do podniesienia kompetencji i zainteresowań czytelniczych dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. Formę naszych działań musieliśmy niejednokrotnie modyfikować, zamieniając niektóre imprezy na działania online w związku z sytuacją zagrożenia epidemicznego.

Nadal oferujemy wsparcie szkołom w zakresie promocji czytelnictwa. Chcemy inspirować, zachęcając do czytania poprzez różnorodność naszej oferty i utrzymywanie wysokiej jakości w jej kreowaniu i realizacji. Zapraszamy do korzystania z usług i zbiorów Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Marii Grzegorzewskiej w Zielonej Górze oraz do odwiedzania naszej na bieżąco aktualizowanej strony internetowej i fanpage'a.

Anna Aleksandrowicz